

Posudek oponenta na rigorózní práci

Jméno a příjmení kandidáta: Josip Mandalinič
Téma rigorózní práce: Období rodící se identity národa Černé Hory na pozadí východní otázky (1848–1861)

Na prvním místě musím uvést, že předloženou rigorózní práci posuzuji již podruhé, a že jsem v prvním případě vypracoval negativní posudek.

Oproti tehdejšímu znění doznala rigorózní práce J. Mandaliniče určitých změn. Kandidát přeformuloval název, doplnil a v zásadě zcela přepracoval většinu textu. Při těchto úpravách evidentně vycházel z doporučení oponentů a členů komise. V několika případech propracoval argumentaci a celkově minimalizoval chyby formálního charakteru.

Již v prvním posudku jsem uvedl, že práce jednoznačně svědčí o velkém úsilí, které na ní autor vynaložil. Studoval primární prameny v zahraničních archivech, shromáždil úctyhodné množství sekundární literatury jak v jihoslovanských, tak světových jazycích. Orientace autora ve faktografii je nezpochybnitelná. Z původního textu pak odstranil nejnápadnější příklady zploštělé, zjednodušující argumentace a výkladu.

Nicméně po úpravách je snad ještě zřetelnější, že hlavní slabinou textu je samotná její koncepce. Již u první verze práce jsem kritizoval koncepční nejasnost, těžko pochopitelnou strukturu výkladu, pojmovou zmatenost. Bohužel nezbývá nic než konstatovat, že v tomto ohledu kandidát nedokázal tyto limity překročit.

Zůstávají tedy i nadále tyto problémy:

1. Autor neformuloval přesvědčivě a smysluplně badatelské otázky. Zůstává neznámou, jak dění v mezinárodní politice souvisí s formováním národního vědomí v Černé Hoře.

2. sleduje dvě i více linií výkladu, které spolu souvisí nepřímou či zcela vzdáleně. Každopádně jejich souvislost nevysvětluje. Na jedné straně líčí dění na mezinárodní scéně, na druhé vnitropolitické dění v Černé Hoře, aniž by obě roviny dokázal propojit.

3. v otázce utváření vědomí společné identity obyvatel Černé Hory a jejího obsahu nedochází k žádnému smysluplnému závěru. Naprostou bezradnost autor projevil při užívání pojmů národ, etnikum, identita, entita a podobně, kterým přikládá nepřesný či zcela mylný význam.

4. přes bohatý seznam sekundární literatury je většina textu kompilací pouze menší části z uvedených titulů. Autor mnohdy odkazuje i na populárně naučné práce přehledového charakteru, což k vysvětlení specifických problémů nestačí.

5. archivní prameny nejsou předmětem analýzy. V textu mají většinou jenom doplňkovou úlohu. Jejich analytická hodnota je buď nízká nebo zůstala nevyužita.

Rigorózní práce J. Mandaliniče tak působí i po přepracování zmateným dojmem. Výklad není logicky vystavěn a práce tak představuje hlavně mozaiku dílčích výkladových linií, které netvoří koherentní celek.

Úsilí a píle autora je nezpochybnitelná. Chybí mu však evidentně seminární průprava a vedení. Práce tedy nesplňuje nároky kladené na rigorózní práci a proto ji k obhajobě nedoporučuji.

V Praze, dne 4. dubna 2011

PhDr. Ondřej Vojtěchovský, PhD.